

Падучак Богдана Валеріївна,
учениця 11 класу Обласного наукового ліцею в м. Рівне
Рівненської обласної ради

Міщук Інна Володимирівна,
кандидат юридичних наук, професор, завідувачка кафедри
конституційного права та галузевих дисциплін НУВГП

Бондарець Олександр Іванович,
вчитель історії та правознавства Обласного наукового ліцею в
м. Рівне Рівненської обласної ради

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Соціальний захист військовослужбовців є важливою складовою загальної системи соціального захисту населення та одним із ключових напрямків соціальної політики держави. В умовах війни цей аспект набуває особливого значення. Законодавча база України передбачає певні соціальні гарантії для військовослужбовців, однак існують численні прогалини та невідповідності в їх практичній реалізації.

Система соціального захисту військовослужбовців в Україні ґрунтується на принципі верховенства міжнародного прав. Нормативно-правова база соціального захисту військовослужбовців містить широкий спектр соціальних гарантій та прав військовослужбовців. Нормативно-правова база вміщає в себе, як національне законодавство, так і міжнародні норми.

Військовослужбовці та члени їх сімей користуються усіма правами людини і громадянина. Також вони наділені певними спеціальними правами пов'язаними з проходженням військової служби, такі як: право на безоплатний проїзд, право на отримання статусу учасника бойових дій, право на продовольче та речове забезпечення тощо [1].

Разом із тим військовослужбовці можуть бути обмежені в певних правах, під час дії воєнного стану, обмежуються такі права, як право на свободу пересування, право на звільнення з військової служби та право на участь у мітингах та мирних зібраннях [3].

Українське законодавство повинно гарантувати військовослужбовцям соціальний захист та соціальні гарантії, однак наразі відсутній чіткий механізм реалізації прав військовослужбовців під час воєнного стану та ведення активних бойових дій.

Грошове забезпечення військовослужбовців є ключовим елементом їхнього соціального захисту. Законодавством передбачено щомісячні основні та щомісячні додаткові виплати, а також одноразова грошова допомога військовослужбовцям [2].

До причин порушення права на грошове забезпечення можна віднести: відсутність належного контролю, велике навантаження на економіку країни, високий рівень бюрократії та високий рівень корупції.

Ще однією проблемою в умовах сучасної війни є необхідність у швидкій, якісній і спеціалізованій медичній підтримці. Законодавством України військовослужбовцям гарантується цілий ряд прав у сфері медичного забезпечення. Однак в умовах воєнного стану виникають певні проблеми у даній сфері, зокрема: нестача персоналу, обмежене фінансування та недостатнє медичне обладнання, обмежений доступ до поранених.

Попри те, що законодавство України передбачає можливість військовослужбовців на відпочинок, на практиці реалізація цього права теж ускладнена. Основні проблеми: велике навантаження на військових через брак особового складу, складнощі з оформленням документів

Загалом, варто зазначити, що з метою підвищення ефективності соціального захисту військовослужбовців необхідно реалізувати такі заходи: оптимізація механізмів фінансових виплат, модернізація системи військової медицини, збільшення фінансування, створення ефективної системи соціальної адаптації ветеранів, розширення

програм перекваліфікації, гармонізація законодавства з міжнародними стандартами.

Література

1. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 грудня 1991 р. № 2011-ХІІ. Редакція від 25 серпня 2024 р. - Відомості Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>

2. Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового та начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів від 28.02.2022 р. № 168-2022-п, Редакція від 21.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2022-%D0%BF#Text>

3. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Федорчук Даниїл Олександрович,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету історії та археології Національного університету
«Острозька академія», м. Острог*

ГЕНОЦИДНА РИТОРИКА РОСІЙСЬКОГО РЕЖИМУ

Ця тема є дуже важливою в умовах сучасної російсько-української війни, адже вона показує, як мова ненависті переходить у реальні дії. Також вона розкриває, як російська пропаганда та жорсткі закони можуть мати небезпечні наслідки. Багато агресивних дій російської армії та правових рішень окупаційної влади не отримали б такої підтримки, якби не попередня ідеологічна обробка населення. Росія завдяки сильній пропаганді змогла переконати не лише своїх